

Conca: Muga

Comarca: Alt Empordà

Municipi: Jonquera, la

A. DESCRIPCIÓ GENERAL

A.1. Tipologia: tipus i subtipus

Zones lèntiques d'interior, de terra baixa i muntanya mitjana

Llacs i Estanys (no càrstics)

A.2. Descripció

Els Estanys de la Jonquera són un conjunt de petits estanyols i de zones de mulladius i prats humits, situats sobre materials quaternaris i alimentats per aigua freàtica. Es localitzen al peu del vessant meridional del massís de l'Albera.

Aquests estanys, que ocupen en conjunt una superfície d'unes 29 Ha, conserven un conjunt d'hàbitats molt rics i interessants de notables singularitats en aquest territori, així com sistemes limnològics de destacable interès. Les aigües dels estanys són distròfiques, riques en compostos húmics. La majoria dels estanys són de poca extensió i a l'estiu arriben a assecar-se completament, tot i que alguns, com l'Estany Gran, conserven l'aigua gairebé tot l'any.

Sota el topònim dels Estanys de la Jonquera s'identifiquen els següents espais individuals:

- Estany Petit
- Prat Llong de Baix
- Estany Gran
- Estany Terra Negra
- Prats o estany d'en Figa
- Prats de mas Baleta
- Estany de Baix

En aquest espai apareixen, entre d'altres hàbitats, les gespes d'isoets, els creixenars, els herbassars de càrex, canyissars, joncades i prats de dall. Entre les espècies hidrofitiques que s'hi ha observat hi ha la rara carofícia *Nitella translucens*, alga que apareix en aigües temporals o permanents sobre substrat silícic o granits, molt rara a Catalunya; els isoets *Isoetes durieui*, *I. setacea* i *I. velata*; les cal·litricàcies *Callitriche brutia*, *C. obtusangula* i *C. stagnalis*; l'haloragàcia *Myriophyllum alterniflorum*, o la rara lentibularàcia *Utricularia vulgaris*. Entre les helofítiques, a més de canyís (*Phragmites australis*), boga (*Typha angustifolia*), jonca d'estany (*Scirpus palustris*), diferents eleocarís (*Eleocharis palustris*, *E. acicularis*) o l'espargani comú (*Sparganium erectum*), s'hi troben *Baldellia ranunculoides*, el plantatge d'aigua (*Alisma plantago-aquatica*) i *Carum verticillatum*.

A l'Estany Petit (o Estany Petit de Canadal) hi ha sobretot prats de dall i herbassars de càrex, així com canyissars i jonqueres. En quant a la fauna, són d'especial interès els coleòpters i les sangoneres.

A l'Estany Gran a més dels canyissars, jonqueres i prats de dall -que es dallen i pasturen-, apareixen herbassars d'isoets i herbassars de càrex. Destaca també la presència de la lentibulariàcia *Utricularia vulgaris*.

A l'Estany de Baix (o Estany de Baix de Canadal) destaquen els canyissars, creixenars amb glicèria i herbassars de Càrex.

Segons la cartografia dels hàbitats de Catalunya, en aquest espai apareixen els següents hàbitats d'interès comunitari, característics de zones humides:

3120 "Aigües estagnants oligotròfiques molt poc mineralitzades, amb *Isoetes* spp., en terrenys generalment arenosos de la Mediterrània occidental"

3130 "Aigües estagnants, poc o molt mesotròfiques, amb vegetació de les classes *Littorelletea uniflorae* i/o *Isoeto-Nanojuncetea*"

3140 "Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de carofícies"

3150 "Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*)"

6510 "Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (*Arrhenatherion*)"

A més, apareix també l'hàbitat prioritari 3170* "Basses i tolls temporers mediterranis".

Pel que fa a la fauna, els Estanys de la Jonquera constitueixen una localitat important en les vies de migració d'alguns ocells. Entre la fauna invertebrada, destaquen les poblacions de coleòpters aquàtics, amb més de 160 espècies catalogades. Hi viuen espècies molt rares a Catalunya, com *Haliphus variegatus*, *Hidrovatus clypealis*, *Bidessus goudoti* i *Hydaticus seminigier*. Destaquen també les poblacions de sangoneres, com *Hirudo medicinalis*. Pel que fa a la fauna vertebrada, cal destacar la presència de 10 espècies d'amfibis, i, entre els rèptils, la presència de tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*).

Aquesta zona no presenta elements destacables que l'estiguin afectant negativament. Hi ha algunes línies elèctriques al sector nord, vora la carretera Gi-601, així com alguns residus i elements reciclats (banyeres per recollir aigües d'un rec)

que caldria retirar. Els prats del sector est poden estar amenaçats per l'expansió de conreus.

En aquesta zona hi ha una abundant senyalització (amb rètols amb informació sobre els hàbitats als principals estanys). També hi ha un itinerari senyalitzat, anomenat "itinerari dels estanys, natural i megalític". Hi ha 3 menhirs i 2 dolmens vora els estanys, que constitueixen el conjunt megalític Mas Baleta.

Aquesta zona humida està inclosa dins l'espai del PEIN "Estanys de la Jonquera" i dins l'espai de la Xarxa Natura 2000 ES5120009 "Basses de l'Albera". La totalitat d'aquest espai del PEIN i una zona de adjacent de pastures i prats humits foren declarats Reserva natural de fauna salvatge per l'Ordre de 23 de gener de 1996, amb una superfície de 68,5 hectàrees.

B. NOM I CODIFICACIÓ

Nom: Estanys de la Jonquera
Codi: 02000201
Codi Inventari anterior: 0720200
Codi mollera:
Complex: si
Nom del complex: Basses de l'Albera

Altres noms:

Prats de Mas Baleta
Prats d'en Figa
Estany Terra Negra
Estany Palau de Baix
Prat Llong de Baix
Estany Gran de Canadal
Estany de Baix de Canadal
Estany Petit de Canadal

C. LOCALITZACIÓ, SUPERFÍCIE I CARACTERITZACIÓ

C.1 Localització administrativa

Província: Girona
Comarca: Alt Empordà
Municipi/s: Jonquera, la

C.2 Localització geogràfica

UTM_X: 492.418,59 **UTM_Y:** 4.694.400,83 **Altitud (m):** 176 **Superfície (Ha):** 29,83

C.3 Localització i caracterització hidrològica

Conca: Muga

Subconca:

Origen: natural **núm.d'estanys/llacunes:** 5 **existència:** E **Recup.?:**

D. USOS I ALTERACIONS

D.1. Usos

Usos paisatgístics
Ramaderia
Educació ambiental
Lleure i esports
Regadiu i usos agrícoles
Gestió com a zona humida

D.2. Alteracions hidrològiques

Colmatació natural
Dessecació per obres de drenatge

D.3. Alteracions de la qualitat de l'aigua

D.4. Alteracions sobre la flora i la fauna

Proximitat autopista/autovia/carretera

D.5. Captacions i abocaments

Captacions d'aigua dins la zona humida

E. DIAGNOSI

E.1. Estat ecològic (ECLS/QAELS)

E.2. Estat de conservació observat

Molt bo

E.3. Valoració

Interessant zona d'estanys temporals mediterranis i mulladius, en molt bon estat de conservació.

E.4. Particularitats ecològiques i biològiques

Important zona de refugi i hivernada d'ocells

Elevada diversitat biològica i representativitat

Presència d'hàbitats naturals de l'annex I de la Directiva Hàbitats

Zones importants per a la conservació d'espècies de fauna de l'annex de la Llei 22/2003, de protecció dels animals

E.5. Hàbitats: Unitats de la llegenda de la cartografia CHC50

Unitat	Nom	Font de les dades
22b	Basses i estanyols de terra baixa, de nivell fluctuant o temporers	CHC50
22c	Estanys (i embassaments) de terra baixa i de l'estatge montà, incloent-hi, si és el cas, les formacions helofítiques associades	CHC50
38c	Prats dalladors, generalment amb <i>Gaudinia fragilis</i> , de la terra baixa plujosa, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional	CHC50
45b	Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional	CHC50
53a	Canyissars	CHC50
82c	Conreus herbacis extensius de secà	CHC50
87a	Conreus abandonats	CHC50

E.6. Hàbitats d'Interès Comunitari (* HIC prioritari)

Codi	Nom	Font de les dades
3120	Aigües estagnants oligotròfiques molt poc mineralitzades, amb <i>Isoetes</i> spp., en terrenys generalment arenosos de la Mediterrània occidental	CHIC50
3130	Aigües estagnants, poc o molt mesotròfiques, amb vegetació de les classes <i>Littorelletea uniflorae</i> i/o <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>	CHIC50
3140	Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de caròfícies	CHIC50
3150	Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (<i>Hydrocharition</i>) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (<i>Potamion</i>)	CHIC50
6510	Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (<i>Arrhenatherion</i>)	CHIC50
9330	Suredes	CHIC50

F. RÈGIM DE PROTECCIÓ I GESTIÓ

F.1: Figures de protecció

Tipus de figura	Subtipus	Codi	Nom
Reserva natural de fauna salvatge			Reserva natural de fauna salvatge (ordre de 23 d gener de 1996)
Xarxa Natura 2000	LIC	ES5120009	Basses de l'Albera
Pla d'espais d'interès natural (PEIN)		JOE	Estanys de la Jonquera

F.2. Masses d'aigua

Codi	Categoria	Nom
	Zona Humida	Estanys de la Jonquera-Estany de Palau de Baix

F.3. Gestió de l'espai

Gestor	Figura de gestió	Inici	Fi	Observacions	Tipus gestió
Departament de Medi Ambient i Habitatge	EIN			rètols, itinerari	gestió activa
Ajuntament de La Jonquera	EIN			rètols, itinerari	gestió activa

F.4. Gestió d'espècies

Figura de gestió	Espècie	Presència	Observacions	Font
	tortuga de rierol (<i>Mauremys leprosa</i>) i diversos coleòpters d'interès			bibliografia

G. URBANISME I RÈGIM DE PROPIETAT

H. SITUACIÓ A L'INVENTARI DE ZONES HUMIDES DE CATALUNYA I A L'INZH

Data inclusió: 01/03/2001

Codi_situació	Data inici	Tipus mod.
M	01/07/2008	Modificació dels límits (nova delimitació)
M	01/11/2006	Modificació dels límits (nova delimitació)
I	01/03/2001	

INZH (codi, nom, tipus,estat):

I. ACTUACIONS I PRIORITATS

Actuació**Prioritat(1max,2,3) Observacions**

Gestió d'espècies protegides	1	presència de tortuga de rierol (Mauremys leprosa) i diversos coleòpters d'interès
Manteniment de la senyalització	2	
Retirada de línies elèctriques o telefòniques	2	sector N
Control expansió de conreus	3	especialment al sector E
Inventari d'espècies i hàbitats i seguiment de poblacions	3	presència de tortuga de rierol (Mauremys leprosa) i diversos coleòpters d'interès
Retirada de runes i/o deixalles	3	vora carretera
Retirada estructures artificials al conjunt de la zona humida (embarcadors, llocs de pesca, anuncis.....)	3	banyeres com a dipòsits d'aigua
Senyalització com a zona humida de l'Inventari	3	

492000

492500

493000

4695500

4695000

4694500

4694000

4693500

4695500

4695000

4694500

4694000

4693500

NOM: Estanys de la Jonquera
CODI: 02000201
SUPERFÍCIE: 29,82 Ha
MUNICIPI: La Jonquera

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Títol de l'estudi :

INVENTARI DE ZONES HUMIDES DE CATALUNYA

Títol del plànol :

ORTOFOTOMAPA

Escala :

1:10.000

Nº del plànol :

1

Data :

JULIOL 2008

ECAFIR S.L.